

ПІДХОДИ ДО ПОБУДОВИ МОДУЛЬНИХ СІТОК ДЛЯ МАКЕТІВ ДРУКОВАНИХ ЖУРНАЛЬНИХ ВИДАНЬ

Григор'єв О.В., проф., каф. МСТ, ХНУРЕ
Назарова С.О., магістр, каф. МСТ, ХНУРЕ

Визначено підходи до побудови модульних сіток для макетів журнальних видань, що характеризуються мінімумом вихідних параметрів та форматом видання.

Сьогодні в дизайні друкованих видань поширені такі тенденції:

- різноманітність схем верстання, які використовуються на різних розворотах одного видання (майже кожен розворот має оригінальне верстання);
- різноманітність форматів (неоднорідні та нестандартизовані) ілюстрацій та схем їх верстання у тексті, навіть, у межах одного розвороту /смуги набору;
- різний за обсягом та форматуванням текстовий контент одного розвороту;
- основою композиції є розворот, а не окрема сторінка;
- «контрастність» розмірів, форматування елементів контенту тощо.

Класичні правила, канони, «манери гарного тону» майже не працюють та не застосовуються у макетуванні та верстанні сучасних друкованих видань: періодичних та неперіодичних; книжкових, журнальних та, навіть, газетних.

Найбільш виразно та масштабно зазначені тенденції проявляються в дизайні друкованих журнальних видань. Це обумовлює значне ускладнення процесів макетування та верстання друкованих видань, зокрема журнальних, та потребу у визначенні узагальненого підходу до побудови макетів таких видань.

В умовах стрімкого поширення зазначених вище тенденцій у дизайні друкованих журнальних видань одним з практичних інструментів упорядкування елементів контенту та макетування розворотів/смуг постає модульна сітка (шаблон, трафарет). Використання модульної сітки в таких умовах дозволить забезпечити пропорційність (задовольнить вроджене інтуїтивне почуття пропорцій у користувача), структурованість та гармонічне поєднання елементів контенту як складових композиції розвороту, їх єдність та цілісність оформлення, а отже й сприйняття користувачем.

Функціональна зручність при роботі з модульною сіткою забезпечує рішення проблеми проектування друкованих видань і концептуально вирішує їх з найменшими часовими витратами [1]. Крім того, використання модульної сітки дозволить зменшити ймовірність помилок у композиції та верстанні макету, чим оптимізує процес підготовки видань до друку.

На думку автора, для макетування сучасних видань, що відрізняються різноманіттям контенту та розміщення його елементів на розворотах / смугах набору, мають застосовуватися модульні сітки підвищеної деталізації. Чим більше деталізована сітка, тим точніше враховані пропорції графічного матеріалу, краще позиціонуються елементи складання та збільшується кількість

варіантів розміщення ілюстрацій, тексту й інших елементів смуги набору [1].

При побудові модульної сітки для розвороту видання слід вирішити три основних питання, а саме визначити: розміри блоків – модулі сітки; кількість колонок та рядків з блоками – розрядність модульної сітки; розміри міжблочних пробілів – інтервалів.

Дослідники та практики пропонують узагальнені параметри для побудови модульних сіток для кожного виду видання [1] незалежно від інших ознак публікації. На думку автора дослідження, визначення параметрів модульної сітки має відбуватися для кожного конкретного журнального видання окремо та залежати, в першу чергу, від формату видання.

Основними питаннями у побудові принципового макету видання та побудові модульної сітки як інструменту для макетування друкованого видання, постають (за умови визначеного формату видання):

- визначення форматів розворотів/смуг набору;
- позиціонування / розподіл елементів контенту в межах розворотів / смуг набору, або їхня розмітка / компоновання.

Для визначення форматів смуг набору та розподілу / компоновання на них елементів контенту використовуються такі методи та інструменти: нормативні документи; геометричні методи та співвідношення.

Так у [2] визначаються три варіанти оформлення для кожного зі стандартних форматів видань.

Такі геометричні методи як «канон Іогана Ван де Граафа» [3], або метод «Золотого перерізу» [4] базуються на встановленні співвідношення між шириною та висотою формату сторінки та поділі цих величин на певну кількість рівних частин. На відміну від попередніх, геометричні методи дозволяють працювати з нестандартними форматами видань.

Отже, використання графічних методів при побудові модульних сіток для макетів сучасних журнальних видань є найбільш доцільним рішенням.

У поширених ситуаціях, коли для майбутнього видання визначені лише узагальнені (орієнтовні) параметри (вид, характер, технологія створення ілюстрацій тощо), окрім його формату, пропонується крок (неподільний елемент – «атом») базової сітки (на яку «накладаються» модулі та інтервали модульної сітки) визначати графічними методами: «Золотого перетину», або «каноном Іогана Ван де Граафа». Це дозволить забезпечити пропорційність розмірів елементів контенту та гармонію їхнього розміщення у межах розвороту/смуги набору.

Методика та технологія застосування зазначених підходів для побудови модульної сітки макетів журнальних видань будуть представлені у подальших роботах автора.

Список літератури

1. Сельменська, З.М., & Комар, С.М. (2014). Модульна сітка в дизайні періодичних видань. *Наукові записки*, (48), 69-73.
2. Український науково-дослідний інститут поліграфічної промисловості ім. Т.Г Шевченка. (2006). Видання книжкові та журнальні. Вимоги до форматів. (ДСТУ 4489:2005). Держспоживстандарт України.
3. Canons of page construction. https://en.wikipedia.org/wiki/Canons_of_page_construction.
4. Mads Soegaard. The Golden Ratio – Principles of form and layout. <https://www.interaction-design.org/literature/article/the-golden-ratio-principles-of-form-and-layout>.